No. 89 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en NIEUWS-

Wetenschappelijk BLAD,

Zaturdag 14 April.

Frankrijk.

Paris, den 11den April.

De discussie in de kamer der afgevaardigden over het buitengewoon crediet van ontrent vier en een half millioen fr., ten behoeve der speciale wapenen, is geëindigd met de aanneming van het ontwerp, met 221 tegen 177 stemmen, hebbende zich eene meerderheid van 44 stemmen voor het ministerie verklaard. De taal door de heer *Molé*, *Montalivet* en *Barrot* bij deze gelegenheid gehouden, heeft algemeen bevreemding gebaard; millioenen schats toch worden jaarlijks voor het onderhoud van het leger gestemd, en echter zou het, volgens de verzekering der ministers, niet mogelijk geweest zijn, bij den tegenwoordigen staat van het leger, om op een gegeven oogenblik, tien batterijen tegenover den vijand te stellen. Deze redenen voor de noodzakelijkheid van het aangevraagd crediet hebben intusschen geen gronden indruk gemaakt; dezelve deden denken aan een vroeger meermalen gebruikt middel, om door vreesinboezeming de stemming van de wet te verzekeren. Terwijl de kamer nieuwsgierig in deze stemming verkeerde, kwam gisteren de heer *Jaubert* aan het woord, en wel met oogmerk, om de discussie op de zaken van Algiers te leiden, waartoe hij aanleiding vond, in het gevoelen door den president van het 2de bureau der kamer, den generaal *Schramm*, geuit, dat de eigenlijke bedoeling van de gedane aanvraag was, om het effectief van het leger in Afrika te vermeerderen. Zich in zijne beschouwingen ten deele al meer en meer verdiepende en van het ontwerp in discussie afwijkende, werd hij eindelijk door den président tot de orde geroepen, even als de secretaris der kamer, *Piscatory*, die voor den heer *Jaubert* [illegible] Vervolgens kwam de generaal *Allard*, rapporteur der commissie aan het woord. Deze verklaarde, dat de commissie bij haar onderzoek van het crediet [illegible] het budget over 1838. In [illegible] gevoelen geen verschil plaats gehad, die aan de noodzakelijkheid eener vermeerdering van de behoeften des legers kon doen denken. Alleen de Luxemburgsche kwestie had zich voorgedaan; de commissie had met het gouvernement ingestemd, dat de toen bevolen wapening niet voldoende was om voor alle mogelijke gevallen te voorzien, maar verschilde met hetzelve in gevoelen omtrent de oorzaken dier onvolledigheid. Het bestuur weet de schuld aan het gebrek in de organisatie; de commissie aan het deficit dat in het effectief der artillerie-paarden bestond, en dat zoo groot was, dat bij de jongste demonstratie de zeven batterijen, die gekommandeerd werden om naar de Luxemburgsche grenzen te trekken, ieder slechts één kaisson kon medevoeren. De rapporteur, na over het gebruik der ammunitie te hebben uitgeweid, merkte vervolgens aan, dat het punt van de grenzen, waarop men steeds staarde, altijd het noorden was; het betreft of de Luxemburgsche kwestie, of Holland en België bij [illegible] dit meer of met Holland alleen zoude te doen hebben; in welk geval Frankrijks gewone middelen toch wel voldoende zouden zijn, of met Pruissen en Oostenrijk en de geheele Bondsvelle eeniging, wanneer er geen demonstratie van 30,000 man, maar een leger van 400,000 man en 50 a 60 batterijen versterkt worden; in elke voorondersteling was de tegenwoordige voordracht nutteloos en moest de commissie bij haar gevoelen blijven volharden. Nadat de rapporteur gesproken had, werd tot de stemming overgegaan. De thans toegestane credieten loopen voornamelijk over de remonte, waarvoor 2,939,240 fr. is bestemd, en de fourage, 714,072 fr.; voorts voor soldij ontrent 800,000 fr.

Bij de stemming hebben de heeren *Guizot*, *Duchatel*, *Dumon* en de overige doctrinairen zich tegen de wet verklaard.

— Heden heeft de kamer van afgevaardigden, benaadelaagd over een ontwerp voor de vaststelling van het kader van den algemeenen staf des legers.

— Men vernam dat in den loop dezer week bij het handelshuis van den heer *Laffite* eene inschrijving zal geopend worden voor den aanleg van een spoorweg van Parijs naar Orleans. — Voorts wordt tegengesproken, dat de heer *Laffite* een agent naar Madrid had afgezonden, om aan het bestuur aldaar voorstellingen voor eene leening te doen.

— Uit de ongelukkige Landen hoort men hier vernemen, dat er een misverstand ontstaan is tusschen de kabinetten van Londen en Parijs, opzigtelijk den gomhandel aan den Senegal.

— De pruissische kolonel *Kaisserling*, die zich bij het hoofdkwartier van don *Carlos* opgehouden heeft, bevindt zich op dit oogenblik te Parijs, maar men zegt dat hij verscheidene andere pruissische officieren afwacht, die bij dón *Carlos* zouden dienst nemen. De heer *Kaiserling* heeft gisteren een onderhoud met den heer *Molé* gehad.

— Men heeft berigten en dagbladen uit Madrid tot den 3den dezer ontvangen. In de zitting der kamer van gedeputeerden van den vorigen dag zijn de beraadslagingen over het nieuw ontwerp van leening voortgezet geworden. De heer *Arguelles* bestreed daarbij vooral dat gedeelte van het ontwerp, waar de mijnen van Almaden en Lenares ten onderpand gesteld worden. Hij betoogde dat het gouvernement reeds geautoriseerd was, om over de producten dier mijnen te beschikken, en zoo hetzelve, uithoofde van de ongehoegzaamheid dier producten, andere contributien behoefde, dat het dan beter zou zijn die onmiddellijk voor te dragen, dan eene nieuwe leening aan te gaan. De minister van finantien gaf in antwoord te kennen, dat het gouvernement slechts autorisatie, had om gedurende een jaar over de producten dier mijnen te beschikken, terwijl men de opbrengst wel van vijf a ses jaren behoefde. Nadat de heer *Pacheco* nog gesproken had, werd de algemeene discussie gesloten. In der zitting van heden zou men tot de artikelen overgaan.

— De bijzondere briefwisseling uit Madrid van den 3den houdt het volgende, waaruit men eenigzins vernemen, dat de karlistische chef *Basilio Garcia* met zijne bende tot in de mijnen van Almaden doorgedrongen is, niettegenstaande men deze karlistische afdeeling gedurig als geslagen, of als in het gebergte omdoolende voorgesteld heeft:

» De intogt van *Basilio* in Almaden, waarvan de bijzonderheden nog niet genoeg bekend zijn, maar die aan verraad zouden doen gelooven, heeft hier eene algemeene ontsteltenis verwekt. Gelukkiglijk heeft die chef den tijd niet gehad om de kwikzilvermijnen te vernielen; en, zoo men de deswege loopende geruchten kan aannemen, zou een misverstand de oorzaak van het behoud dezer kostbaren waarborgs voor de in onderhandeling zijnde leening wezen.

» *Basilio* nabij Almaden kamperende, had, zoo men zegt, een detachement naar de stad gezonden, met last om al de ovens te vernietigen. De chef van het detachement, die waarschijnlijk nooit anders dan van ovens om brood te bakken had hooren spreken, vernielde al de ovens van die soort en dacht niet aan de metaalovens, welke de karlistische partij wilde bederven.

» *Basilio* vervolgens door de troepen der koningin aangevallen zijnde, had den tijd niet om na te gaan of zijne bevelen behoorlijk waren nagekomen. De inwoners hebben zich eenslags van alle middelen om brood te bakken beroofd gezien, maar de mijnen zijn behouden gebleven. Thans is die karlistische chef in la Mancha teruggekeerd.

» De expeditie van den graaf *Negri* keert naar men zegt in Navarra terug, zonder iets belangrijks verrigt te hebben."

— De beurs was heden flaauw. Er waren weinig handelaars en geen variatien in den koers. De notering was heden [illegible] 5 pCt. 108,40; 5 pCt. 80,90; Nap. r. 100; Sp. Arr. 21¼; Portugal 20¾; Rom. L. 102⅝.

Duitschland.

Frankfort, den 10den April.

De pruissische *Staats-Courant* deelt thans de reeds voorloopig aangekondigde groote bevordering bij het leger mede, [illegible]

bevestigd, dat de inspectie van de 1ste, 2de en derde divisien wordt opgedragen aan HH. KK. HH. den kroonprins, Prins *Frederik* en Prins *Wilhelm* van Pruissen. Tot bevelhebber der garde is Z. K. H. Prins *Wilhelm* van Pruissen benoemd. Voorts bevat het besluit, behalve de reeds vermelde bevorderingen tot generaals, luitenant-generaals, kolonels, enz., de benoemingen van Z. K. H. Prins *Waldemar* van Pruissen tot kapitein, en van Z. K. H. Prins *Frederik Karel* van Pruissen tot tweede luitenant bij de garde.

— Men heeft berigten uit St. Petersburg, tot den 31sten der vorige maand. De graaf *van Heyden I* was door den Keizer tot opperbevelhebber der haven van Reval benoemd, in plaats van den luitenant-generaal *Spafanieff*.

— Uit Warschau wordt van den 5den gemeld, dat Z. M. de Keizer een besluit had genomen, houdende, dat de in het Koningrijk Polen geboren militairen, na vijftienjarige dienst, met onbepaald verlof naar huis zullen mogen gaan en later, op denzelfden voet als de Russische militairen, in het geheel hun ontslag zullen bekomen.

— Omtrent het voor eenige dagen in omloop geweest zijnde gerucht, volgens hetwelk ook de aartsbisschop van Posen gevankelijk naar elders zoude gevoerd zijn, leest men in de *Augsburgsche Zeitung* het volgend schrijven uit Berlijn van den 5den dezer:

„Volgens berigten uit Posen is ten opzigte van den aartsbisschop van Gnezen en Posen eene geheel andere handelwijze gevolgd, dan ten aanzien van den aartsbisschop van Keulen. Het gerucht, dat eerstgenoemde reeds, volgens sommigen naar Glogau, volgens anderen naar Graudenz, zoude weggevoerd zijn, is volstrekt ongegrond. De aartsbisschop blijft veeleer, alschoon onder streng toezigt, voorloopig in zijn bisdom, alwaar reeds eene geregtelijke vervolging tegen hem begonnen is. De staat mag zich niet ongestraft laten beleedigen, en zoo zal de aartsbisschop van Posen voor den misslag zijner vrienden, die hem tot ongehoorzaamheid tegens den Koning en tot overtreding der wetten verleid hebben, evenzeer moeten boeten, als zijn ambtgenoot van Keulen."

— Men vermeent, dat de Paasvacantie der Bondsvergadering ditmaal niet lang zal duren, en dat de zittingen reeds omtreeks den 19den April hervat zullen worden. Tegen dien tijd zouden ook de president, graaf *von Munch-Bellinghausen*, uit Weenen hier teruggekomen zijn. — Van het weder opvatten der onderhandelingen over de zaak van Luxemburg bij de Bondsvergadering, hoort men nog niets.

— De Nederlandsche legatieraad, de heer *van Scherff*, bevindt zich nog hier te deser stede. Van denzelfs reis naar Berlijn heeft men nog niets vernomen.

— De Wurtembergsche standen houden zich tegenwoordig met de beraadslagingen over een nieuw strafwetboek bezig. In de vorige week zijn door denselve meer dan 100 artikels van hetzelve afgehandeld.

— Uit Pesth wordt van den 2den dezer geschreven, dat het verlies door den handelstand bij de jongste overstroomingen geleden op 4 millioenen flor. k. m. begroot word; 204 huizen zijn aldaar ingestort en 262 zwaar beschadigd. De stad heeft bene door het huis *Rothschild* aangeboden leening van 400,000 flor. met erkentelijkheid aangenomen.

— Te Weenen waren den 5den April genoteerd: 5 pCt. Met. $107\frac{5}{16}$; 4 pCt. 101¼; 3 pCt. 82½; Bankactien 1451½.

Nederlanden.

Breda, den 13den April.

Naar men verzekert zal de onlangs bij de tweede kamer der staten-generaal afgestemde wet, nopens den spoorweg van Amsterdam op Arnhem, in de aanstaande najaarszitting op nieuw, doch gewijzigd worden voorgedragen.

— De raad der stad Zwolle heeft voorloopig, onder afwachting der nadere bekrachtiging van Z. M. den Koning, het ontwerp goedgekeurd tot het daarstellen eener naamlooze maatschappij tot bevordering der uitbreiding van genoemde stad. De aanleiding tot de oprigting is de jaarlijksche vermeerdering der bevolking, en de toeneming der hoofdbronnen van het volksbestaan en de welvaart aldaar. Het doel der maatschappij zal zijn, om kleinere huizen of geschikte gronden aan te koopen, ten einde eerstgenoemde te vergrooten; en op laatstgenoemde voor eigene rekening nieuwe huizen te bouwen, of die gronden aan particulieren af te staan, om daarop voor hunne rekening te bouwen. Het kapitaal der maatschappij zal bestaan uit 100,000 gulden, verdeeld in aandeelen van ƒ 500, van welke de stad Zwolle een vierde voor eigene rekening zal nemen. De maatschappij zal worden aangegaan voor den tijd van 25 jaren. Het verdient vermeld te worden, dat Zwolle sedert de zestiende eeuw niet is vergroot geworden, en verbloedende is de aanmerking, waarmede de Overijsselsche Courant uit welke wij dit berigt ontleenen, hare aankondiging deswege aanvangt: „dat te midden der bedroevende omstandigheden, waarin ons dierbaar Vaderland, ten gevolge van den Belgischen opstand, is geplaatst, wij nogtans al de zegeningen van den vrede mogen genieten, en de hoofdbronnen van ons volksbestaan in het algemeen welig vloeijen, en dat inzonderheid ook het gewest Overijssel, en bepaaldelijk de stad Zwolle, zulmelijk in dien opzigte deelen."

— Uit 's Hage meldt men, dat de afdeeling grenadiers dit jaar eene maand later, dan in het vorig jaar, en alzoo op het laatst van de maand Junij, naar deze provincie zoude komen, deels om gedurende een tijd de posten aan de grenzen te bezetten, deels om het kamp van Rijen te betrekken.

— Z. M. oorlogskorvet *Argo*, van 32 stukken, is gisteren met het beste gevolg van 's Rijks werf te Amsterdam van stapel gelopen. Eene meldenswaardige bijzonderheid bij deze gelegenheid is, dat dit het eerste oorlogschip is, hetwelk [illegible] heeft doen van stapel loopen.

— Uit Middelburg schrijft men nader van den 11den dezer: „Omtrent het treurig voorval, wegens het vergaan van het schip *de Zeeuw*, waarvan wij in ons vorig nommer slechts kortelijk konden melding maken, kunnen wij thans mededeelen, dat 11. zondag voormiddag, tusschen 11 en 12 uren, na herhaalde malen sedert donderdag voor gaats te zijn geweest, zonder loodsen aan te treffen, het schip te digt den wal genaderd zijnde, het roer is afgestooten, waarop is afgehouden en het schip in vlot water ten anker is gekomen; doch bij het vallen van den vloed begon hetzelve, door de hooge zeeën, te stooten, en bevond zich weldra in zulk eene gevaarvollen toestand, dat men alleen op levensbehoud meest bedacht zijn. Ten 4 uren in den namiddag besloot men het schip te verlaten; de barkas, met 19 personen, is ten 9 uren des avonds op Schouwen aangekomen; maar de sloep, waarin zich de passagiers bevonden, heeft [illegible] gebeelen nacht in de branding omgedobd, uitgestaan, tot dat de menschen des morgens ten 6 uren door een waarlug zijn opgenomen en naar Zierikzee vervoerd. De gek met de overige manschappen is te Burgluis aangekomen, en bij dezen [illegible] tocht, die zeer gevaarlijk was, zijn de aan boord geweest zijnde Engelsche loods en een kleine jongen, door de vermoeijenis bezweken.

„De passagiers, mevrouw *Schuurmans* met hare drie kinderen en twee bedienden, en kapitein *Roe*, zijn nog in Zierikzee verblijven. De manschappen uit de barkassen, sleep zijn reeds hier aangekomen.

„De bodem en lading zijn geheel verloren. — Dit schoone schip was in het jaar 1836 alhier nieuw gebouwd, en voor onder de administratie van de heeren *van den Bergh, Cantzen en Schouten*; hetzelve vertrok van hier den 18den April 1837, en was den 20sten November van Batavia gezeild, bevracht voor de Nederlandsche handelmaatschappij."

— Van Zoutelande wordt het volgende van den 9den dezer gemeld:

„Heden voormiddag had op gehucht St. Janskerke, gemeente Zoutelande, bij het uitgraven der op het kerkhof staande boomen, een droevig ongeluk plaats. Een daarop zijnde arbeidende daglooner, met name *Jakobus Cornelisse Adriaanse*, wonende te Westbondewijnskerke, tegen over eenen boom staande, wiens wortels bijna afgehouwen waren, waarschijnlijk door de [illegible] gewaarschuwd om uit den weg te gaan, [illegible] naar die zijde vallen zoude, [illegible] hebben, indien hij zich onder den boom waarin bij werkte verborg. De boom viel [illegible] zoodanig door de takken getroffen, dat hij bewusteloos neerstortte en het bloed uit zijnen mond vloeide. Niettegenstaande de spoedige hulp van den bekwamen [illegible] en heelkundige, den heer *A. A. van Dolder*, te Melisskerke, is hij reeds den volgenden morgen overleden; hij laat eene weduwe met vijf kinderen na, waarvan drie nog minderjarig zijn. Moge dit voorval ieder leeren, bij zulke of dergelijke [illegible] meer voorzigtig te zijn."

— Men schrijft uit [illegible] dat de [illegible] *A. Gildemeester*, [illegible] te Leeuwarden, vermoord, gevonden, welke droevige [illegible] de toegebragt. Haar man, met wien zij [illegible] naar [illegible] gereisd, is als de vermoedelijke dader in [illegible] gearresteerd.

— Volgens de jongste ontvangene kennisgeving, overleed op den 25sten November jl., te Batavia, in eenen ouderdom van [illegible] jaren en [illegible] maanden, de heer *Petrus Cornelis van Cattenburch*, directeur van 's lands producten en der civile magazijnen in Nederlandsch Indie.

Wij ontleenen uit het *Journal de la Haye*, van den 14den dezer, het volgend artikel over den *Amboïde-Kiarusttist*, van onzen

verdienstelijken toon-werktuigkundigen stadgenoot, den heer *van Oeckelen*:

» De *Androïde-Klarinettist* van den heer *van Oeckelen*, die, als een schroomvallig kunstenaar, eerst voor een klein publiek, in de voorzaal van ons groot *auditorium musicum* van *Diligentia* gedebuteerd had, is na zijne proefdagen te hebben doorgestaan, thans in het voor elken belangrijke gesloten heiligdom opgetreden; het is daar dat sedert eergisteren de *Androïde-Klarinettist* voor een opgetogen elk van aanschouwd publiek, beurtelings stukken van *Weber*, van *Berlot* en van *Beethoven* met eene zeldzame volmaaktheid uitvoert. De automaat van den heer *van Oeckelen* kent de gebruiken van den beschaafden stand; verbeeld u dan niet, dat hij *ex abrupto* het mondstuk van zijn instrument aan de lippen brengt, zonder vooraf een blik die de welwillendheid inroept over het auditorium in het rond te hebben geslagen, alvorens de in zoodanige omstandigheid vereischte buigingen te hebben gemaakt. Zulks geschiedt met een zeker gemak, met eene uitgezochte beleefdheid. Daarna brengt hij, naar het vereischte of de gewoonte der kunstenaars, het mondstuk van de klarinet, als om het te bevochtigen, met bevalligheid aan zijne lippen, en begint hij nu met eene verwonderlijke gemakkelijkheid en juistheid zijn spel. Nog sterker, bij de [illegible] schijnt hij met zijne oogen en de [illegible] de maat te tellen. Met verbazingwekkende naauwkeurigheid van spel en met de sierlijkste naauwgezette vingerzetting speelt hij verder het begonnen stuk. Wij hebben kunstenaars van wezenlijke verdiensten deze zoo juiste en volmaakte uitvoering, door een louter mecanisme voortgebragt, zien bewonderen. Van den anderen kant zoude men zeggen, dat er [illegible] wij durven niet zeggen vernederende, in de muzikaliteit voor den mensch gelegen is, als die ziel door zijne doorgemaakelijke en goddelijke bewerktuiging alleen gerdeeden gelooft, om na jarenlange studien zulke melodien voort te brengen. Wat er van zij, wij kunnen niet anders dan onze hulde brengen aan de vorderingen van de werktuigkunde en de nijverheid, waarvan de uitvinding van den heer *van Oeckelen* bij ons te lande het bewijs geeft.

» Gij dan die de naauwkeurigheid van ons oordeel nog in twijfel trekt, gaat de *Androïde-Klarinettist* zien, gaat hem hooren; beschouwt zijn vernuftig en diepdoordacht mecanisme tot in de bijzonderheden, zooals wij hebben gedaan, en zegt ons dan, of de uitvinding van den heer *Van Oeckelen* niet een waar meesterstuk is, dat de bewondering moet wekken zoowel bij ons als bij buitenlanders."

Het [illegible] volgende:

» Wij [illegible] en naar laatste bijeenkomst de grondslagen van een nieuw protocol gelegd heeft betreffende de hollandsch-belgische aangelegenheden.

» Het schijnt dat het deze maal Oostenrijk is geweest die den eersten stap heeft gedaan; want het ontwerp van dit diplomatiek document is door den Prins *Esterhazy* aangeboden, hetzelve is na eenige geringe wijzigingen door de afgezanten der vijf groote mogendheden aangenomen geworden.

» Wij geloven niet dat dit stuk publiek zal gemaakt worden voor dat de kabinetten der mogendheden, die de conferentie te Londen uitmaken, tot hetzelve geheel zijn toegetreden.

» Inmiddels geloven wij wel onderrigt te zijn, wanneer wij verklaren, dat de schikkingen, het grondgebied betreffende, zooals die bij het traktaat der 24 artikelen bepaald zijn, eenige wijzigingen hebben ondergaan met opzigt tot de provincien Limburg en Luxemburg."

— De [illegible] maken melding van eene bevordering in het [illegible] betreffen de infanterie, en wel in de mindere rangen.

— De advokaat *Roussel* zou eerst gisteren zijn pleidooi in de zaak van den *Lynx* ten einde brengen; heden zou het openbaar ministerie antwoorden. De uitspraak in de zaak zal waarschijnlijk morgen volgen.

— Te Luik heeft de autoriteit, ter vermijding van onlusten, verboden, dat eene tweede voorstelling van den *Tartuffe* gegeven word. In den avond van den 10den hebben sterke patrouilles de straten doorloopen, en heeft een piket soldaten op het St. Lambertusplein post gevat. De rust is dan ook niet verder gestoord.

— De [illegible] beurs van gisteren (12 *April*) waren genoteerd: Belg. [illegible] D. Met. 106⅝; Sp. Ardoin 18⅝; Defered. 6⅞; Nap. r. 9³; [illegible] 101; Certif. te Antwerpen 100; Braz. 77½. — Wissel op [illegible] 2 pCt. v. pap. en kont.

Blijkens de londensche berigten tot den 11den April had de koningin eene nieuwe proclamatie uitgevaardigd, waarin, tot betrachting van spaarzaamheid, bepaald wordt, dat het gedeelte der plegtigheid, hetwelk in *Westminster-hall* plaats vond, zal vervallen, zoodat derhalve de kroening slechts in de eigenlijke Westmingster-abtdij zal geschieden.

— De bill voor de wijziging van de acte van den slavenhandel is den 10den voor de derde maal in het huis der gemeenten gelezen.

— Laatstleden dingsdag heeft de russische gezant een lang onderhoud met den eersten minister lord *Melbourne* gehad.

— Men had berigten uit Bahia, tot den 8sten Februarij. De staat van zaken bleef dezelfde. De blokade van de haven scheen niet met veel strengheid door de keisersgezinden te kunnen worden volgehouden; het was onder anderen een deensch schip, met meel en wapenen geladen, gelukt in de haven te komen.

— Dagbladen uit Buenos-Ayres, van den 14den Januarij, deelen de verslagen nopens den toestand der geldmiddelen van dien staat mede. Er was een tekort van omstreeks 500,000 dollars. Tot goedmaking van de behoeften der schatkist in 1837, was er voor een millioen dollars aan papier uitgegeven en voor een millioen dollars aan domeinen verkocht. Slechts even wordt aangeroerd, dat men de vorderingen der engelsche schuldeischers niet geheel over het hoofd moest zien.

In bijzondere brieven wordt van een zwaar misverstand gesproken hetwelk tusschen het bewind van Buenos-Ayres en den franschen consul was ontstaan en deels veroorzaakt was, omdat het gezegd bestuur de vreemdelingen na een drejarig verblijf, aan de militie wilde onderwerpen.

— Ter londensche beurs van den 10den waren genoteerd: 3 pCt. gecons. 95⅝; Ned. 2½ pCt. 54,⅜; dito 5 pCt. 99⅜, 100; Sp. Ardoin 21⅛, ¼, 21; Portugal 20½, 21; Braz. 76⅞.

DE PORTE EN EGIJPTE.

Onder dit opschrift behelst de *Allgemeine Augsburgsche Zeitung* een schrijven uit *Konstantinopel* van de helft der vorige maand, van den volgenden inhoud:

Het leger van Ibrahim-Pacha wordt naar men wil aanzienlijk versterkt; de terugwerking daarvan is, dat de inspanningen hier verdubbeld worden, zoodat men zich hals over kop uitrust. Met de grootste haast wordt in de hoofdstad en in den omtrek gerecruteerd, en duizenden jonge lieden, naauwelijks de kinderschoenen ontwassen, worden naar het leger van *Asie* heengezonden. Van deze getalvermeerdering heeft Ibrahim-Pacha intusschen niets te vreezen; deze jeugdige Moslims zijn niet in staat om de wapenen te dragen en boezemen medelijden in. Ibrahim schijnt dan ook volstrekt niet bezorgd te zijn. Hij trekt zijn leger rustig zamen, geeft niemand reden of antwoord, en gaat geheel naar zijn eigen wil te werk, onbekommerd over bedreigingen en luid geschreeuw. Zijne zaken moeten derhalve in 't geheel niet zoo vertwijfeld staan als men beweerd heeft. De Druzen hebben hem verliezen toegebragt; maar dat zijn kleine wonden, die spoedig geheeld en ternijnmaal zeer dienstig zijn om eene krijgshaftige houding aan te nemen. Dat het Ibrahims bedoeling niet is om de *Porte* regtstreeks aan te vallen, is ontwijfelbaar; dat hij echter de voortzetting van een vooruitziend plan steeds voor den geest heeft, lijdt evenmin eenigen twijfel. Met de zaak is het omstreeks aldus gesteld: Toen Mahmud-Ali de bekende overeenkomst sloot, welke hem vasten voet in Sijrie gaf, zag hij zich gedwongen van den verderen voortgang af te zien, en zijn lieveligsdenkbeeld, de bedreiging van *Konstantinopel* op te geven. De afscheidingslijn, die hem van de hoofdstad moest verwijderd houden, liet hij wel in waar gelden, maar hij hield het daarentegen er voor, dat hij zich, zoo ver hem goeddacht, aan de andere zijde vermogt uit te breiden. In dezen geest gaat hij nu sedert eenigen tijd te werk. Wanneer het geluk hem een weinig toelacht, zal hij langs dezen weg het grootste deel van de aan de *Porte* onderhoorige Aziatische gewesten aan zich trekken en, daadwerkelijk, den Sultan aldaar afzetten. Dit moet der *Porte* wel hinderen, wel wenschelijk dien ten gevolge al haare krachten, staat op de loer, om voordeel te trekken van elk verlies 't welk Ibrahim op zijne togten mogt lijden en om hem zoo mogelijk te vernielen. Hierop nu zijn eigelijk de toerustingen berekend, die de Sultan met zooveel ijver voortzet. Hij mag intusschen wel op zijne hoede zijn en met voorzigtigheid te werk gaan, want hij speelt een gewaagd spel. Zijn leger is nog in de kindschheid, terwijl dat van Mahmud-Ali reeds de jongelingsjaren heeft berokt. De geringste onvoorzigtige stap zou de verderfelijkste gevolgen voor de *Porte* kunnen hebben en de brooze zuilen, waarop het Ottomaansch rijk rust, op eens tot op hare grondslagen schokken. Onregtigheid heerscht hier, helaas! nieuw tot Sultanisme opgeleid nog eene groote rol, en daar men voorzeker heeft, dat de hervormer van de Ottomaansche natie ook de wereldbeheerscher zoude zijn, zoo vertrouwt de Sultan op zijne gelukster en niet in de ondernemin-

gen van Mehemed-Ali diens onfeilbaren ondergang. — De seraskier Halil Pacha, schoonzoon van den Sultan, heeft zijn ontslag bekomen en is door zijnen zwager Said-pacha in de betrekking van seraskier vervangen. De oorzaak waardoor Hafiz-Pacha uit zijnen hoogen post werd ontzet zou gelegen zijn in eene ongeduldigheid opwelling waaraan hij zich in den *Divan* overgaf. Hij schijnt niet geheel in ongenade te zijn gevallen en zou wel eens het bevel over het leger in *Azie* kunnen bekomen. Osman-Pacha verving Said Pacha in diens vorige betrekking.

NICOLO PAGANINI EN EMILE GIRARDIN.

(Vervolg en Slot van N°. 87.)

Meer opzien dan het vermeende proces tegen Paganini, heeft het maar al te wezenlijke tegen Girardin gemaakt, die van zijn privilegie van gedeputeerde afstand deed, om voor de regtbank wegens de tegen hem ingebragte klagt van schelmachtig bedrog te regt te staan. De geschiedenis van zijn proces komt in 't kort hierop neer: Zekere heer Dutertre was in betrekking gekomen tot Girardin en Bourmy, die te zamen reeds vele letterkundige speculatien op het touw hebben gezet. In Maart 1834 verscheen het prospectus eener Maatschappij onder de firma van Girardin, Girardin en Bourmy, voor de uitgave van het bekende *Muséum des Familles*. Dutertre nam acht aandeelen, ieder van 1000 franken, en telde 8000 fr. in baar geld uit. Thans, na vier jaren, verlangt hij zijn geld terug, dewijl de gezegde firma, naar hij beweert, hem bedrogen heeft. Het *Muséum des Familles* was, naamlijk, ook een kaartenbrug, en is ingestort, evenceens oak het *Cautionnement Paganini*. De afzetting zou uit drie omstandigheden bestaan zijn. De maatschappij had, ten eerste, het lokaas van een dividend van 18 pCt. uitgeworpen; doch hetzelve, zooals zulks bij actie-ondernemingen zoo dikwijls plaats heeft, niet uit de opbrengst van het *Muséum*, maar uit de stortingen der aandeelhouders betaald; ten tweede was de maatschappelijke acte vervalscht geworden; ten derde had Dutertre de vervalschte acte niet eens onder de oogen gehad; men had hem aandeelen gegeven, van welke de daarbij gedrukte maatschappelijke overeenkomst afgeknipt was geworden. Met andere woorden: Dutertre liet zich een doek voor de oogen binden, en klaagt thans, dat hij niet gezien heeft. Uit het verhandelde voor de regtbank van correctionele politie, te *Parijs*, op den 23sten der vorige maand gehouden, bleek dat Girardin en zijne kompagnons tegen de drie bovenvermeldde punten niets wezenlijks hadden in te brengen. Het moest erkend worden, dat de 18 pCt. dividend niet uit het bedrag van de onderneming werden uitgedeeld, gevolgelijk had men reeds bij den aanvang op eene strafwaardige misleiding van de aandeelhouders den toeleg gehad. Indien het prospectus zouden Girardin, Gustmann en Bourmy ieder 50 aandeelen a 1000 fr. voor hunne rekening nemen; in de bij eenen notaris gedeponeerde maatschappelijke acte luidde het echter geheel anders; de 150 aandeelen moesten de drie geassocieerden terstond toegekend worden, zoo hen reeds in de onderneming gestoken gelden, alsmede voor onkosten en allerlei uitgaven te dekken; Girardin rekent, dat van deze 150 aandeelen ruim twintig in omloop werden gebragt, namelijk: aan kortzigtigen, die zich misleiden lieten, verkocht werden. Met de onnozelste naiviteit ter wereld verklaarde Dutertre, dat hij niet eerder aandeelen had genomen, dan nadat alvorens Girardin bij herhaling openlijk aangekondigd had, dat de onderneming 18 pCt. voordeel gaf, en dat hij ten uitersten verbaasd hart opgezien, toen hij hoorde, dat de kompagnie bankroet was en hij bijna 8000 franken verloren had. Aangezien na dergelijke misleidingen tegenwoordig bijna dagelijks te *Parijs* voorvallen, zonder dat de zaak voor de regtbank komt, vermoedt men niet zonder reden, dat staatkundige haat den heer Girardin het noodlottig proces op den hals gehaald heeft. Sedert een geruimen tijd toch hadden er transactien, die daaraan moesten denken, plaats gehad; sommige aandeelhouders, die er achter waren gekomen, dat het met de industriele onderneming niet voordelig gesteld was, wisten hun geld terug te bekomen, door de bedreiging van den heer Girardin bij de regtbank te verklaren. Bij het getuigenverhoor bleek onder anderen, dat de boekhandelaar Dumas, die het debiet en de verzending van het *Muséum des Familles* bezorgde, den zaakverzorger van Dutertre, den heer Perrant, en deze de aanklagt deed, den voorslag had gedaan, om van hem (ten einde de kwade praktijk niet openbaar te zien worden) de acht aandeelen tegen pari over te nemen. Perrant's antwoord was, dat zijn Client voor geen 20,000 fr. te bewegen zou zijn om de aanklagt in te trekken. Deze omstandigheid gaf aanleiding tot een bijzonder incident. De heer Girardin verhaalde, hoe hij, aan den advokaat van Dutertre aangeboden had, om hem de som, waarop hij aanspraak had, uit te keeren. Perrant had hem daarop geantwoord: „Het is te laat" de aangifte aan de Kamer der gedeputeerden (het verzoek om hun medelid Girardin voor de regtbank te betrekken) was reeds ingediend; bij Girardin had Perrant daarop de woorden toegevoegd: „Gij wilt derhalve een schandaal verwekken?" en Perrant had hier „ja" op geantwoord. Op dit zeggen van den heer Girardin voor de regtbank, hervatte de advokaat Perrant: „Ik wil het regte woord niet gebruiken; maar mijn heer Girardin vergist zich." De heer Girardin: „Weerhoud u niet." De advokaat Perrant: „Nu dan, wanneer men mij noodzaakt, om eene krachtige uitdrukking te bezigen, dan zeg ik: de heer Girardin heeft gelogen." Deze laatste even wel bleef er bij, dat bij de waarheid gezegd had en herhaalde, dat men Dutertre volkomen schadeloos had willen stellen; doch dat hij desniettemin de aanklagt had ingediend, hetgeen dus wel bewees, dat zijn oogmerk geweest was om een schandaal te verwekken. Te midden van de opschudding, die dit tooneel onder het publiek in de zaal had doen ontstaan, werd de zitting opgeheven. Zoo als bekend is, is de heer Girardin in de volgende zitting van de aanklagt vrijgesproken en de aanklager in de kosten veroordeeld.

Ter Amsterdamsche Beurs waren gisteren (*1n April*) genoteerd: Ned. Werk. Schuld 2½ pCt. 54⅞, ⅛, ⅝; dito 5 pCt. ter ¾ Augrt. Sijndik. 4½ pCt. 95 5/16; dito 3½ pCt. 79⅞, 80. Handelmij. 1861, 185¼, 186¾. O. Indie 5 pCt. 99⅞, ¾; Ardoins 85 a 18⅝, 19, 185/16. Coup. Nov. 15; Uitgest. 5⅝; Mek. 182¾; Bruz. 184.

Koopman SCHREUDER is alhier gearriveerd met een groote partij Saksische KANARIE-VOGELS, zingende de Nachtegaalslag en Waterrol, is uitgepakt in de *Koopmansbeurs*, op de Groote Markt.

Door BROESE & COMP., te *BREDA*,

is dezer dagen in 't licht gegeven:

DE MILITAIRE SPECTATOR,

TIJDSCHRIFT VOOR HET NEDERLANDSCHE LEGER;

ZESDE DEEL, N°. 9.

Inhoudende: I. Bedenkingen over enkele punten van het Krijgskundig Onderwijs, en voornamelijk der Krijgsgeschiedenis. II. Verslag der groote Manoeuvres, welke in de maanden Julij en Augustus 1837 door de Troepen van het Leger te Velde zijn uitgevoerd. *(Vervolg van N°. 8, en Slot.)* III. Aanteekeningen op de Recensie van het Werk: Handboek der Vestigings-Kunst, van F. E. von Haeckevertz, vertaald door J. M. Engelbrechts, Kapitein der Artillerie; geplaatst onder de afdeeling Krijgskundige Letternieuws, van den Militairen Spectator, 5e. Deel, N°. 5. IV. Briefwisseling. V. Laatste benoemingen, overplaatsingen en veranderingen bij het Leger.

Bij Bovengemelden zijn verder uitgekomen:

ALMANAK

DER

KONINKLIJKE MILITAIRE AKADEMIE, 1838,

PRIJS *f* 0,90.

Dit Jaarboekje is van den volgenden inhoud:

Verslag van de lotgevallen der Militaire Akademie, in de jaren 1830-1836.

Besluit van den 8. October 1830 — n°. 17

Naamlijst der Kadetten, in het Stamboek der Militaire Akademie ingeschreven, op den 1sten November 1830, en opgave van de wijze en den tijd, waarop zij uit hunne betrekking tot de Militaire Akademie zijn ontslagen.

Naamlijst der Kadetten, voor het Wapen der Genie, die van de Militaire Akademie bij het Instituut voor de Marine te *Medemblik* gedetacheerd waren op den 1sten Maart 1832.

Naamlijst der Kadetten, voor het Wapen der Genie en het Corps van den Waterstaat, die van de Militaire Akademie bij het Instituut voor de Marine te *Medemblik* gedetacheerd waren op den 15. November 1832.

Idem 15. November 1833; idem 15. November 1834, idem 15. October 1835.

Besluit van den 10. Julij 1836 n°. 104.

1ste, 2de, 3de, 4de, 5de, 6de, 7de, 8ste en 9de Hoofdstuk des Reglements.

Naamlijst der Kadetten, aan de Militaire Akademie gedurende het jaar 1836-1837

Vakken van Onderwijs bij de Militaire Akademie voorgedragen in het negende Akademiejaar 1836-1837.

Naamlijst der Militaire, Civiele en Geestelijke Ambtenaren, bij de Koninklijke Militaire Akademie, op den 31. December 1837.

Kadets en Pages.

Verdeeling der Kadetten in dienstvakken en studiejaren, op den 31. December 1837.

Berigt aan Ouders en Voogden, die hunne zonen en pupillen ter inoefening naar eene plaatsing als Kadet op de Militaire Akademie wenschelijk achten aan te bieden.

Van den Eersten Jaargang, in 1836 uitgegeven, zijn nog eenige Exemplaren bij de Uitgevers voorhanden en zal bij den Tweeden Jaargang voor de helft der uitgaaf-prijs, zijnde *f* 1,— voorden afgeleverd. Deze Jaargang is van den volgenden inhoud:

Inleiding der Koninklijke Militaire Akademie.

Naamlijst van het Personeel der Akademie op den 1sten December 1836.

Vakken van onderwijs in de Akademie.

Mengelwerk.

Militaire Schouwburg te *Breda*.

Belegering van *Breda*.

Geschiedenis van het Gebouw der Militaire Akademie.

Verhaal van den strooptogt van den Generaal Grovestins in 1712.

Gedichten.

Naamlijst van het Personeel der Akademie op den 1sten December 1836.

Naamlijst der Kadetten die in den jare 1829 tot Officieren bij het Leger, of Beambten van den Waterstaat zijn voorgedragen of aangesteld.

Idem; die in den jare 1829, om andere redenen de Akademie hebben verlaten.

Verdeeling der Kadetten in dienstvakken en studiejaren, op den 31sten December 1829.